

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 646/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Milošom Kaščákom, Kalinčiakova 10, Vranov nad Topľou, proti rozsudku Okresného súdu Trebišov č. k. 7 T 111/2018 z 8. apríla 2019, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 8 To 113/2019 z 19. novembra 2019 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Tdo 21/2020 z 3. marca 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 T 111/2018 z 8. apríla 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 To 113/2019 z 19. novembra 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Tdo 21/2020 z 3. marca 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Sťažovateľ zároveň navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a bezodkladne prepustiť sťažovateľa na slobodu. Sťažovateľ si uplatňuje aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav vecí:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol sťažovateľ uznaný za vinného zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona. Sťažovateľ tento trestný čin spáchal tým, že 23. mája 2018 v čase okolo 20.15 h na bývalom letisku za mestom Trebišov smerom k mestskej časti Nový Majer po tom, čo tam s jej súhlasom zobral terajšiu priateľku poškodeného, telefonicky poškodeného kontaktoval, aby došiel za nimi pre svoju priateľku, ktorá predtým chodila so sťažovateľom, čo tento aj tak urobil. Na tomto mieste ho obvinený vyzval k pästnému vzájomnému súboju s tým, že keď sa pobijú, tak ich oboch nechá na pokoji, čo najprv poškodený odmietal, tak ho sťažovateľ chytil za mikinu a keďže poškodený na to nereagoval, tak ho odstrčil a kričal, že ho chce zbiť a potom mu bude lepšie, a následne ho pästou ruky chcel udrieť do oblasti ľavého oka, čo poškodený odblokoval, a potom ho oboma rukami najmenej šesťkrát udrel do oblasti hlavy a hornej časti tela, kde po každom údere poškodený spadol na zem a potom sa postavil, pričom poškodený opakoval, že už nevládze, aby ho prestal biť, čo urobil až na prehlásenie terajšej priateľky poškodeného, že s nikým z ich nebude chodiť. Následkom úderov poškodený podľa vypracovaného znaleckého posudku utrpel poranenia medzistavcovej platničky medzi 5. a 6. a 6. a 7. krčným stavcom, ďalej platničky medzi 7. krčným stavcom a 1. hrudníkovým stavcom, teda platničiek susediacich so zlomeným 7. krčným stavcom, zlomeninu nosových kostí bez posunu, pomliaždenie dolnej pery a pravej polovice hrudníka, ako aj podvrtnutie palca pravej ruky s dobou rekonvalescencie a práceneschopnosti 4 až 6 mesiacov, teda nad 42 dní. Sťažovateľovi bol preto uložený trest odňatia slobody v trvaní šiestich rokov nepodmienečne so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

3. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podali odvolania sťažovateľ ako obvinený a jeho matka, o ktorých krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zrušil a sám rozhodol tak, že podľa § 155 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j) Trestného zákona a § 38 ods. 3 Trestného zákona uložil sťažovateľovi trest odňatia slobody vo výmere piatich rokov, pre ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

4. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, a to z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti tvrdí, že skutková veta vo výroku o vine neobsahuje úplný popis skutočností rozhodných pre naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty, čím došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu, resp. jeho práva na spravodlivý proces. Sťažovateľ sa domnieva, že skutková veta v rozpore s § 163 ods. 3 Trestného poriadku neobsahuje také znaky, ktoré by umožňovali skutok právne kvalifikovať ako zločin ublíženia na zdraví podľa

§ 155 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona, preto napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj napadnutý rozsudok okresného súdu sú založené na nesprávnej právnej kvalifikácii skutku a nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia § 140 písm. b) Trestného zákona. Konkrétne sťažovateľ namieta, že skutková veta neobsahuje žiaden popis konkrétnych skutkových okolností, ktoré by umožňovali skutok právne kvalifikovať ako zločin ublíženia na zdraví spáchaný z osobitného motívu, a to z pomsty.

6. Sťažovateľ sa domnieva, že vymedzenie skutku v skutkovej vete (uvedenej aj v bode 2 tohto uznesenia, pozn.) zodpovedá právnej kvalifikácii zločinu podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, nie však právnej kvalifikácii podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona.

7. Sťažovateľ poukazuje aj na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 509/2015, podľa ktorého ak neobsahuje skutková veta vo výroku o vine úplný popis skutočností rozhodných pre naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty, dochádza k porušeniu práva obžalovaného na spravodlivý proces. Sťažovateľ bol uznaný vinným zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví z osobitného motívu – z pomsty. Z odôvodnenia napadnutých rozsudkov pritom podľa sťažovateľa nie je jasné, ktorá časť skutkovej vety má zodpovedať tejto právnej kvalifikácii, pretože to súdy vôbec nevysvetlili. V samotnom popise skutku nie je výslovne uvedené a popísané, že mal sťažovateľ konať z pomsty. Úvahy okresného súdu, ako aj krajského súdu o tom, či z vykonaného dokazovania vyplýva, že sťažovateľ konal z pomsty, na podklade výpovede poškodeného (pozri s. 8 odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu), sú podľa sťažovateľa irelevantné, pretože skutkové tvrdenia poškodeného, na základe ktorých súd ustálil, že išlo o konanie z pomsty, nie sú obsiahnuté v skutkovej vete výroku rozsudku o vine sťažovateľa. V dôsledku nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku a nesprávneho použitia hmotnoprávneho ustanovenia § 140 písm. b) Trestného zákona sa preto sťažovateľ domnieva, že došlo k zásadnému ovplyvneniu jeho postavenia, pretože mu bol trest ukladaný v rámci prísnejšej zákonnej trestnej sadzby, čo sa prejavilo v druhu, ako aj samotnej výške uloženého trestu. Pri správnom právnom posúdení skutku by mu vzhľadom na jeho osobné pomery, ako aj prevahu poľahčujúcich okolností mohol byť uložený nižší trest, resp. aj trest iného druhu (napr. trest domáceho väzenia).

8. Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení podľa sťažovateľa nevysporiadal dostatočne s jeho argumentáciou v dovolaní, resp. závery, ku ktorým dospel v napadnutom uznesení, boli v priamom rozpore aj so závermi v sťažovateľom uvedenom náleze ústavného súdu (III. ÚS 509/2015).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu, ako aj napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu:

10. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

11. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05)].

12. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe sťažovateľom (a jeho matkou) podaného odvolania. Konanie o tomto odvolaní bolo skončené napadnutým rozsudkom krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom okresného súdu. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

13. Sťažovateľ tiež namieta porušenie svojich v ústavnej sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým krajský súd ako odvolací súd iba znížil trest uložený sťažovateľovi zo šiestich na päť rokov. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie.

14. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ aj vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu mal k dispozícii účinný prostriedok nápravy (vo forme dovolania), ktorý využil a o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť orgán verejnej moci (najvyšší súd), ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu. Rozhodovacia činnosť všeobecných súdov všetkých stupňov (vrátane dovolacieho) pritom v zásade pokrýva celý rozsah základných práv spojených s trestným konaním, ktorý je relevantný pre konanie o ústavnej sťažnosti, keďže všeobecné súdy plnia úlohu nielen ochrancov zákonnosti, ale aj prvotných ochrancov ústavnosti. Právomoc ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preto (okrem výnimočných prípadov) uplatniteľná až po vyčerpaní riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré právna úprava subjektom zúčastneným na konaní pred orgánom verejnej moci v záujme ochrany ich práv (vrátane základných práv a slobôd) poskytuje.

15. V tejto časti ústavný súd konštatuje, že námietky, ktoré sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti vytýkal napadnutému rozsudku krajského súdu (resp. proti rozhodnutiam konajúcich trestných súdov vo všeobecnosti), si uplatnil aj vo svojom dovolaní v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Pretože najvyšší súd sa v dovolacom konaní zaoberal predmetnými námietkami sťažovateľa, ústavný súd s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť aj vo vzťahu ku krajskému súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

16. Najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval, že okolnosti ustálené v skutkovej vete napadnutého rozsudku okresného súdu dostatočne konkrétnym spôsobom vyjadrujú motív konania sťažovateľa, t. j. že tento konal z pomsty, pričom tento záver vysvetlil týmto spôsobom: *«Z obsahu skutku tak, ako ho súd prvého stupňa ustálil a pojal do takzvanej skutkovej vety svojho rozsudku, a s ktorým sa krajský súd bezo zmeny stotožnil, okrem iného plynie, že obvinený zobral terajšiu priateľku poškodeného, telefonicky poškodeného kontaktoval, aby došiel za nimi pre svoju priateľku, ktorá predtým chodila s obvineným, obvinený vyzval poškodeného k pästnému vzájomnému súboju s tým, že keď sa pobijú, tak ich oboch nechá na pokoji, obvinený kričal, že ho (poškodeného) chce zbiť a potom mu bude lepšie, obvinený prestal poškodeného biť až na prehlásenie terajšej priateľky poškodeného, že s nikým z nich nebude chodiť. Z uvedených konkrétnych skutkových okolností je aj podľa názoru najvyššieho súdu nepochybne zrejmé, že motívom konania obvineného bola pomsta za to, že poškodený chodil s jeho bývalou priateľkou. Z týchto skutkových okolností je totiž zrejmé, že terajšia priateľka poškodeného je bývalou priateľkou obvineného a obvinený poškodeného kontaktoval, aby si prišiel po svoju priateľku, z citovaných konkrétnych skutkových okolností je ďalej zrejmé, že obvinenému bude lepšie, keď zbije poškodeného, poškodeného aj zbil a prestal ho biť až potom, čo jeho priateľka povedala, že nebude chodiť s nikým, teda potom, čo dosiahol, že jeho bývala priateľka nebude mať vzťah s poškodeným. Pritom v skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozsudku sa necituje formulácia kvalifikačné použitého ustanovenia Trestného zákona, táto formulácia zodpovedá tzv. právnej vete citovanej v kvalifikačnej časti výroku o vine. Skutková veta musí zodpovedať právnej vete obsahovo, teda tak, aby bolo možné konštatovať naplnenie zákonných znakov trestného činu (subsumovať zistený skutkový stav pod príslušné ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona) - rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej*

republiky pod číslom 57/2016. Nie je preto vadou takzvanej skutkovej vety rozsudku okresného súdu, s ktorou sa krajský súd bezo zmeny stotožnil, že neobsahuje slová „z pomsty“, ktoré, keďže ide o formuláciu takzvanej právnej vety, ani nemajú z tohto dôvodu svoje opodstatnenie v takzvanej skutkovej vete, ale postačuje, respektíve vyžaduje sa, aby právnej formulácii „z pomsty“ zodpovedali v skutkovej vete uvedené konkrétne skutkové okolnosti, ktoré je možné pod túto formuláciu subsumovať (podradiť).» (s. 8 a 9 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

17. Ústavný súd okrem toho dáva do pozornosti sťažovateľa aj vyjadrenie prokurátora k jeho dovolaniu, v ktorom okrem iného uviedol: „... v právnej praxi a rozhodovacej činnosti súdov Slovenskej republiky je pomsta chápaná ako páchatelova reakcia na nejakú udalosť alebo okolnosť priamo súvisiacu s poškodeným a jedná sa o formu určitej odplaty páchatel'a voči poškodenému, aby bolo možné hovoriť o pomste, musí ísť o negatívnu emóciu voči konkrétnej osobe, pričom táto emócia nevyplýva z morálne ospravedlniteľného citového rozpoloženia, ktoré je vo všeobecnosti spoločnosťou vnímané ako pochopiteľné, pričom takým pochopiteľným citovým rozpoložením, by mohol byť prípad, keby páchatel' oplácal trestný čin, ktorý bol spáchaný na ňom alebo jeho blízkej osobe, avšak ani v takomto prípade by nesmela byť jeho reakcia neprimeraná. V trestnej veci obvineného sa však, ani podľa názoru krajského súdu, nejednalo o prípad, ktorý by bolo možné charakterizovať ako morálne ospravedlniteľné, silné citové rozpoloženie obvineného.“ Uvedené vyjadrenie prokurátora je zhrnuté na stranách 4 a 5 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

18. Z už uvedených bodov v tejto stati vyplýva, že najvyšší súd sa podrobne zaoberal dovolacími námietkami sťažovateľa (ktoré sú totožné s námietkami vyjadrenými v jeho ústavnej sťažnosti, pozn.), pričom jeho závery (a to aj vo vzťahu ku konaniu „z pomsty“) sú úplne logické a zrozumiteľné a ústavný súd sa s nimi plne stotožňuje. Nemožno súhlasiť ani s tvrdením sťažovateľa, že argumentácia najvyššieho súdu v napadnutom uznesení je v protiklade so závermi v náleze ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 509/2015. Práve naopak, úplne rešpektuje závery v predmetnom náleze (resp. v inej sťažovateľom uvádzanej judikatúre), pretože akcentuje úplný popis skutočností relevantných a vystihujúcich naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty, ktorý v prípade motívu (z pomsty) môže byť dosiahnutý aj bez výslovne uvedeného slovného spojenia „z pomsty“ v skutkovej vete rozsudku. Ústavný súd na záver dodáva, že myšlienková konštrukcia, ktorú sťažovateľ prezentoval vo svojej ústavnej sťažnosti, nemá nič spoločné s vnímaním objektívnej reality, pretože celkom zjavne účelovo cez sťažovateľom namietaný skutkový nedostatok (ktorý navyše ústavný súd nemá v právomoci posudzovať, keďže je doménou všeobecných súdov) evokuje tendenciu dosiahnuť v konečnom dôsledku zníženie uloženého trestu.

19. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

20. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a sťažovateľom označenými právami ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutých rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu, prepustenie sťažovateľa na slobodu, ako aj náhrada trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu